

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อศึกษาการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา นอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ
3. เพื่อศึกษามูลค่าการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ
4. เพื่อศึกษามูลค่าการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา นอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ
5. เพื่อเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียนประถมศึกษา นอกโครงการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ กับโรงเรียนประถมศึกษา นอกโครงการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ครูแนะแนวประจำโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการ

ทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 24 คน และครูแนะแนวประจำโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองที่มีสภาพคล้ายคลึงกันกับโรงเรียนในโครงการทดลอง จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 48 คน

สมมติฐานในการวิจัย

1. การจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ กับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง แตกต่างกัน
2. ผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากแบบติดตามผลการจัดบริการแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ และอาชีพนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบข้อสงสัยและความเที่ยงตรงของเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงทดลองใช้ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธี t -test และเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า 1.75 ขึ้นไป นำมาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย และแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การจัดบริการแนะแนวอาชีพ
 - 1.1 ด้านการสำรวจข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคลเพื่อการแนะแนวอาชีพ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.60
 - 1.2 ด้านการบริการสนเทศเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89
 - 1.3 ด้านการบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

1.4 ด้านการจัดวางตัวนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

2. ผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพ

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจตนเองและอาชีพ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84

2.2 ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78

2.3 ด้านทักษะทางอาชีพ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83

2.4 ด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชีพ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากประธานคณะกรรมการปริญญานิพนธ์ เพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนำตัวไปยังกลุ่มตัวอย่าง และขอความกรุณาจากผู้ตอบแบบสอบถามให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาภายในเวลาที่กำหนดไว้ใน 20 วัน
3. ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 42 ราย แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.66 กับกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.33

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
3. ข้อมูลที่เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพและผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง ตามทัศนะของครูแนะแนว

วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและความแปรปรวน

4. ทดสอบความแตกต่างของการจัดการแนะแนวอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดการจัดการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง ตามทัศนะของครูแนะแนวโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

5. ทดสอบความแตกต่างของผลการจัดการจัดการแนะแนวอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดการจัดการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง ตามทัศนะของครูแนะแนว โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 42 ฉบับ โดยแยกเป็นครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองได้ดังนี้

1.1 ครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 90.91 และ 90.00 ตามลำดับ รองลงมาวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 9.09 และ 10.00 และไม่มีครูแนะแนวที่มีวุฒิทางการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี

1.2 ครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองเคยเรียนวิชาแนะแนวเป็นวิชาหนึ่งในการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 45.45 และร้อยละ 65.00 ตามลำดับ รองลงมาเคยได้รับการอบรมการจัดการจัดการแนะแนวและการจัดการแนะแนวอาชีพ ร้อยละ 36.36 และร้อยละ 15.00 สำหรับครูแนะแนวที่ไม่เคยผ่านการศึกษาร้อยละเกี่ยวกับวิชาการแนะแนว และครูแนะแนวที่เคยผ่านการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีที่มีจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 9.09 และร้อยละ 10.00

1.3 ครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง ทำหน้าที่ครูแนะแนว 1-2 ปี ร้อยละ 59.09 และร้อยละ 35.00

รองลงมาทำหน้าที่ครูแนะแนว 3-5 ปี ร้อยละ 36.36 และร้อยละ 20.00 ทำหน้าที่ครูแนะแนว 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 4.55 และร้อยละ 25.00 และทำหน้าที่ครูแนะแนวไม่ถึงปี ร้อยละ 0.00 และร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

1.4 ครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองเป็นครูสายวิชาการและรับผิดชอบงานแนะแนวควบคู่กับงานสอน ร้อยละ 81.82 และร้อยละ 70.00 ตามลำดับ ทำงานแนะแนวและโครงการอื่น ๆ ของโรงเรียน ร้อยละ 9.09 และร้อยละ 30.00 ทำงานแนะแนวและงานธุรการ ร้อยละ 9.09 และร้อยละ 0.00 และไม่มีครูแนะแนวทำงานแนะแนวเต็มเวลา

1.5 ครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการ อายุ 36 ปีขึ้นไป ร้อยละ 54.55 และร้อยละ 50.00 รองลงมาอายุ 31-35 ปี ร้อยละ 27.27 และร้อยละ 30.00 ตามลำดับ อายุ 26-30 ปี ร้อยละ 18.18 และร้อยละ 10.00 อายุ 20-25 ปี ร้อยละ 0.00 และร้อยละ 10.00

2. การจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา

ในการศึกษาสภาพการ จัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการสำรวจรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อการแนะแนวอาชีพพบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับการสำรวจรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการแนะแนวอาชีพโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการจัดให้มีการสัมภาษณ์นักเรียนทุกคนและเก็บข้อมูลไว้ การจัดรวบรวมข้อมูลนักเรียนทุกคนโดยใช้แบบสอบถาม การจัดให้มีโครงการทำระเบียบสะสมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และการจัดทำบัตรสุขภาพของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่นอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่าง เป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการอาชีพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการจัดทำบัตรสุขภาพของนักเรียนอยู่ใน

ระดับมาก

2.2 ด้านการบริการสนเทศเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับการบริการสนเทศเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นการจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด การจัดเสียงตามสายให้ความรู้ด้านอาชีพ การจัดทัศนศึกษาเพื่อประโยชน์ทางการแนะแนวอาชีพ การจัดทำระเบียบแบบรูปประสบความสำเร็จในอาชีพอิสระในชุมชน เพื่อให้เด็กเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและการผลิตเอกสารขอเสนอแนะอาชีพเผยแพร่แก่นักเรียนและบุคลากร ขอเหล่านี้นครุแนะแนวมีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง

ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่นอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับการบริการสนเทศเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการจัดป้ายนิเทศที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ การส่งเสริมให้นักเรียนฟังวิทยุหรือโทรทัศน์เกี่ยวกับอาชีพ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านอาชีพ แก่นักเรียน มีทัศนะในระดับมาก การจัดทัศนศึกษาเพื่อประโยชน์ทางการแนะแนวอาชีพ การจัดทำระเบียบแบบรูปประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระในชุมชน เพื่อให้เด็กเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและการผลิตเอกสารเสนอแนะอาชีพเผยแพร่แก่นักเรียนและบุคลากร ขอเหล่านี้นครุแนะแนวมีทัศนะอยู่ในระดับน้อย

2.3 ด้านการบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับการบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตัดสินใจเลือกวิชาเรียนและเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับตนเอง ขอเหล่านี้นครุแนะแนวมีทัศนะอยู่ในระดับมาก

ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับการบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการจัดวางตัวนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับการจัดวางตัวนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการจัดกลุ่มสนใจเกี่ยวกับงานอาชีพหลายประเภท เพื่อให้เด็กเรียน

ได้มีโอกาสเลือกเข้าร่วมตามความสนใจของตนได้ การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายผลงานของนักเรียน การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกหัดทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ (เช่น ในสหกรณ์โรงเรียน สหกรณ์หมู่บ้าน ตลาดนัดในโรงเรียน หรือตลาดนัดในท้องถิ่น เป็นต้น) ข้อเหล่านี้ครูแนะแนวมีพื้นฐานอยู่ในระดับมาก การจัดให้นักเรียนได้ทดลองเรียนหรือฝึกหรือหาประสบการณ์ทางอาชีพจากสถานประกอบการและแหล่งประกอบอาชีพต่าง ๆ การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทดลองเลือกอาชีพ และ/หรือโปรแกรมการเรียนต่อด้านอาชีพหลังจบการศึกษาไปแล้ว การประสานงานกับสถานประกอบการหรือแหล่งประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ เพื่อจัดหางานให้นักเรียนทำหลังจบการศึกษาไปแล้ว ข้อเหล่านี้ครูแนะแนวมีพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย

3. ผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา

ในการศึกษาผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจตนเองและอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจตนเองและอาชีพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักเรียนสามารถวิเคราะห์ได้ว่าอาชีพใดเหมาะสมกับคนประเภทใด นักเรียนบอกได้ว่าตนเองเหมาะสมที่จะทำอาชีพอะไร นักเรียนสามารถบอกถึงหลักการตัดสินใจในการเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้อง และนักเรียนสามารถวางแผนอาชีพในอนาคตได้ (เช่น หลังจบการศึกษาแล้วอยากทำงานอะไร) อยู่ในระดับปานกลาง

ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับด้านความรู้ความเข้าใจตนเองและอาชีพ มีพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ในด้านเกี่ยวกับนักเรียนสามารถบอกได้ว่า ตน "สิ่งใดชอบ" และ "สิ่งใดไม่ชอบ" นักเรียนสามารถบอกได้ว่า ตน "สิ่งใดทำได้" และ "สิ่งใดทำไม่ได้" นักเรียนสามารถบอกรายชื่ออาชีพในสังคมได้หลายอาชีพ นักเรียนสามารถบอกถึงลักษณะเฉพาะของอาชีพที่นักเรียนสนใจ มีพื้นฐานเกี่ยวกับด้านที่นักเรียนสามารถบอกได้ว่า "ตนเองมีความถนัดหรือมีความสามารถ

พิเศษในคำนำใจ" นักเรียนสามารถวิเคราะห์ได้ว่าอาชีพใดเหมาะสมกับคนประเภทใด นักเรียนบอกถึงหลักการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องและนักเรียนสามารถวางแผนอาชีพในอนาคตได้ (เช่น หลังจบการศึกษาแล้วอยากทำงานอะไร) ขอเหล่านักรุ่นเนเนอมีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า ครูเนเนอในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการเนเนออาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ มีทักษะเกี่ยวกับพฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักเรียนสนใจและตื่นตัวที่ได้เข้าร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกกว้างทางอาชีพ ร่วมกับเพื่อน ๆ นักเรียนสนใจและสมัครเข้าทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ในเวลาว่างหรือระหว่างปิดภาคเรียน นักเรียนสนใจและฝึกทักษะในโครงการทดลองประกอบอาชีพอิสระ โดยเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนเข้าพบและขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกโปรแกรมเรียนต่อด้านอาชีพ ในระดับสูงขึ้นไป นักเรียนเข้าพบและขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพหลังจบการศึกษา ขอเหล่านักรุ่นเนเนอมีทักษะอยู่ในระดับน้อย

ครูเนเนอในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการเนเนออาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทักษะเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นนักเรียนสนใจและฝึกทักษะในโครงการทดลองประกอบอาชีพอิสระ โดยเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา นักเรียนเข้าพบและขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพหลังจบการศึกษา ขอเหล่านักรุ่นเนเนอมีทักษะอยู่ในระดับน้อย

3.3 ด้านทักษะทางอาชีพ พบว่า ครูเนเนอในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการเนเนออาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทักษะเกี่ยวกับด้านทักษะทางอาชีพอยู่ในระดับมาก ในด้านเกี่ยวกับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการเรียนวิชาอาชีพและเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพตามความถนัดและความสนใจ นักเรียนได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยอาศัยอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เช่น วีดีโอ ภาพยนตร์ สไลด์ ฯลฯ นักเรียนสามารถทำงานที่เป็นพื้นฐานทางอาชีพได้ นักเรียนได้ฝึกหัดการขายโดยการปฏิบัติจริงในแหล่งต่าง ๆ (เช่น สหกรณ์โรงเรียน สหกรณ์แม่บ้าน ตลาดนัดท้องถิ่น ฯลฯ) ขอเหล่านักรุ่นเนเนอมีทักษะอยู่ในระดับปานกลางเกี่ยวกับนักเรียนได้เยี่ยมชมและสัมผัสอาชีพต่าง ๆ โดยตรง โดยการเยี่ยมชมสถานประกอบการหรือแหล่งประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ นักเรียนได้ฝึกทักษะโดยตัดสินใจเลือกอาชีพ

และทดลองวางแผนการศึกษาต่อต้านอาชืหรือประกอบอาชืหลังจบการศึกษา ผลงานของนักเรียน เป็นที่น่าสนใจและยอมรับของผู้นับถือ นักเรียนได้ทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ในเวลาว่างหรือระหว่างปิดภาคเรียน ข้อเหล่านี้ครูแนะแนวมีทัศนะในระดับน้อย เกี่ยวกับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้านวิชาอาชืในสถานประกอบการหรือแหล่งประกอบอาชือิสระ นักเรียนได้ทดลองประกอบอาชืโดยการยืมทุนหมุนเวียนจากทางโรงเรียน ภายใต้การนิเทศของครู-อาจารย์

ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดนอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชือย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับด้านทักษะทางอาชือยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการเรียนวิชาอาชื และเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชืตามความถนัดและความสนใจ นักเรียนสามารถทำงานที่เป็นพื้นฐานทางอาชื นักเรียนได้ฝึกหัดการขายโดยการปฏิบัติจริงในแหล่งต่าง ๆ เช่น สหกรณ์โรงเรียน ตลาดนัดท้องถิ่น สหกรณ์หมู่บ้าน ฯลฯ ผลงานของนักเรียน เป็นที่น่าสนใจและยอมรับของผู้นับถือ นักเรียนได้ทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ในระหว่างปิดภาคเรียน ครูแนะแนวมีทัศนะอยู่ในระดับน้อย เกี่ยวกับนักเรียนได้เยี่ยมชมและสัมผัสอาชืต่าง ๆ โดยตรง โดยการเยี่ยมชมสถานประกอบการหรือแหล่งอาชืต่าง ๆ นักเรียนได้ฝึกทักษะโดยการตัดสินใจเลือกอาชืและทดลองวางแผนการศึกษาต่อต้านอาชืหรือประกอบอาชืหลังจบการศึกษา นักเรียนได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชืต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยอาศัยอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เช่น วีดีโอ ภาพยนตร์ สไลด์ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้านวิชาอาชืในสถานประกอบการ หรือแหล่งประกอบการอาชือิสระ และนักเรียนได้ทดลองประกอบอาชือิสระโดยการยืมทุนหมุนเวียนของทางโรงเรียนภายใต้การนิเทศของครู-อาจารย์

3.4 ด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชื พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชือย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชื โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักเรียนเห็นความสำคัญของการเป็นลูกมือ เพื่อสะสมประสบการณ์และเงินทุนไปจนกว่าจะสามารถแยกไปตั้งกิจการตามลำพังได้ ครูแนะแนวมีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง

ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดนอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชือย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ มีทัศนะเกี่ยวกับด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชื โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นนักเรียนมีความเข้าใจในงานทุกชนิดที่เป็นงานสุจริต เป็นงานที่มีเกียรติ นักเรียนเห็นความสำคัญและตระหนักว่าการทำงานทำให้ตนมีคุณค่า นักเรียนมีความภูมิใจใน

งานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ครูแนะแนวมีพื้นฐานอยู่ในระดับมาก

4. เปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามพัฒนาของครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการกับ โรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง

4.1 ด้านการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการอาชีพ พบว่า พัฒนาการของครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ กับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง มีพัฒนาเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพด้านการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อการอาชีพในทุกรายการกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ด้านการบริการสนเทศ เพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ กับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง มีพัฒนาเกี่ยวกับการจัดบริการสนเทศ เพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการจัดป้ายนิเทศที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ จัดวันสำคัญหรือจัดกิจกรรมการอาชีพต่าง ๆ จัดมุมอาชีพให้นักเรียนได้ค้นคว้าและจัดรายการให้ความรู้ด้านอาชีพ โดยใช้อุปกรณ์การศึกษา (เช่น วัสดุ อุปกรณ์ สไลด์ ฯลฯ) ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ด้านการบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ กับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง มีพัฒนาเกี่ยวกับการจัดบริการให้คำปรึกษาในทุกรายการกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ด้านการจัดวางตัวนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง มีพัฒนาเกี่ยวกับการจัดวางตัวนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการจัดกลุ่มสนใจเกี่ยวกับงานด้านอาชีพหลาย ๆ ประเภท เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเข้าร่วมตามความสนใจและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายผลงานของนักเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เปรียบเทียบผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวง ศึกษาธิการกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง

5.1 ด้านความรู้ความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวง ศึกษาธิการด้านความรู้ความเข้าใจตนเองและอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในค่านักเรียนสามารถบอกรายชื่ออาชีพในสังคมได้หลายอาชีพ และนักเรียนบอกถึงลักษณะการ ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้อง ส่วนค่านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษาใน โครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการกับ โรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง มีทัศนะเกี่ยวกับผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพ ด้าน พฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในค่านักเรียนทุกคนได้ เขารวมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่โรงเรียนจัดขึ้น นักเรียนฝึกปฏิบัติและฝึกทักษะทางอาชีพด้วยความ กระตือรือร้น นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้านอาชีพที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ นักเรียน สนใจและให้ความสำคัญกับบริการสนเทศทางอาชีพ โดยเขารวมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น นักเรียน สนใจและค้นคว้าที่ได้เขารวมอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกกว้างทางอาชีพร่วมกับเพื่อน ๆ นักเรียน กระตือรือร้นที่จะได้สำรวจและศึกษารายละเอียดของอาชีพต่าง ๆ โดยตรง เช่น เยี่ยมชม โรงงาน สถานประกอบการ และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ส่วนค่านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 ด้านทักษะทางอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ ทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียน ประถมศึกษานอกโครงการทดลอง มีทัศนะเกี่ยวกับผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพด้านทักษะทางอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในค่านักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการเรียนวิชาอาชีพ และเขารวมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพตามความถนัดและความสนใจ นักเรียนได้เยี่ยมชมและสัมผัสอาชีพ ต่าง ๆ โดยตรง โดยการเยี่ยมชมสถานประกอบการหรือแหล่งประกอบอาชีพต่าง ๆ นักเรียนได้ฝึก ทักษะในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพและทดลองการวางแผนการศึกษาต่อด้านอาชีพหรือการประกอบ อาชีพหลังจบการศึกษา นักเรียนได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ อย่างกว้างขวางโดยอาศัย

อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เช่น วิดีโอ ภาพยนตร์ สไลด์ ฯลฯ นักเรียนสามารถทำงานที่เป็นพื้นฐานทางอาชีพได้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้านวิชาชีพในสถานประกอบการหรือแหล่งประกอบอาชีพอิสระ นักเรียนได้ทดลองประกอบอาชีพอิสระโดยการยื่นทุนหมุนเวียนจากโรงเรียน ภายใต้การนิเทศของครู-อาจารย์ นักเรียนได้ฝึกหัดการขายโดยการปฏิบัติจริงในแหล่งต่าง ๆ เช่น สหกรณ์โรงเรียน ตลาดนัดท้องถิ่น สหกรณ์ชุมชน ฯลฯ และผลงานของนักเรียนที่เป็นที่สนใจและยอมรับของชุมชน ส่วนค่านักเรียนได้ทำงานพิเศษ เพื่อหารายได้ในเวลาว่างหรือระหว่างปิดภาคเรียนแตกต่างกันออกไป ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4 ด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง มีทัศนะเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกรายการ

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งประเด็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ทำการวิจัย 4 ประเด็น คือ

1. การจัดบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง ซึ่งนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการสำรวจรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อการแนะแนวอาชีพ ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและนอกโครงการทดลอง มีทัศนะต่อการบริการกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนประถมศึกษาเห็นความจำเป็นที่จะต้องสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นบริการที่ทำการรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนทุกด้าน ดังที่ มหิงา วิษุวัตติมงคล (2524 : 45) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียน จะช่วยให้ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครอง ผู้ให้คำปรึกษาและรวมไปถึงนายจ้างในปัจจุบันหรือในอนาคต ได้นำมาใช้เป็นประโยชน์ในการปกครอง การอบรม การเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดหลักสูตร และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้

กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการบริการสหเทศเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองมีทัศนคติต่อการบริการกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองมีทัศนคติโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้จะเป็นเพราะโรงเรียนในโครงการทดลองเป็นโรงเรียนที่จะต้องเป็นผู้นำ เป็นแหล่งวิทยากร เกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง ซึ่ง กรณ์รัตน์ จิตตรง (2526 : 91-93) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคตว่าการแนะแนวจะต้องเน้นการแนะแนวอาชีพมากกว่าด้านอื่น ๆ และจัดการให้การบริการสหเทศอย่างเป็นระบบ และ มุทงา วชิระศักดิ์มงคล (มุทงา วชิระศักดิ์มงคล. 2525 : 129 ; อ้างอิงมาจาก Shertzer and Stone. 1966 : 269) ได้เน้นความสำคัญของการบริการสหเทศในโครงการแนะแนวของโรงเรียนด้วยเหตุผล 3 ประการคือ เป็นบริการพื้นฐานสำหรับนักเรียนทุกคนในการเสริมสร้างให้เกิดความรู้ความคิดในด้านการศึกษาหรือการเลือกอาชีพ รวมทั้งช่วยให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์บุคคล สำหรับนักเรียนในการเข้าใจตนเอง รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเองและทำให้นักเรียนมีการสำรวจตนเองและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของตนเองได้

1.3 ด้านการบริการให้คำปรึกษาคำแนะอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและนอกโครงการทดลอง มีทัศนคติต่อการบริการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะการบริการให้คำปรึกษาเป็นบริการที่สำคัญที่สุดของการแนะแนวที่โรงเรียนจำเป็นต้องกระทำอยู่แล้ว และโรงเรียนประถมศึกษานั้นในสภาพความเป็นจริงมีครูแนะแนวที่จบทางการแนะแนวน้อยมาก ดังนั้นการจัดบริการในขั้นนี้จึงปฏิบัติระดับพอ ๆ กัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลอง มีทัศนคติเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เพื่อกำหนดให้นักเรียนตัดสินใจเลือกวิชาเรียนและเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับตนเองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าโรงเรียนในโครงการทดลองนั้นศึกษานิเทศก์เขตการศึกษาและศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นผู้เลือกโรงเรียน โดยคัดเลือกจากเงื่อนไขที่ขอให้เลือกจังหวัดที่เป็นที่ตั้งเขตการศึกษาและคัดเลือกจากโรงเรียนที่ผู้บริหารผ่านการอบรมสัมมนาเรื่องการสอนเสริมงานแนะแนวในโรงเรียน จัดโดยศูนย์การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เมื่อปี 2527 (อาภา ถนัดช่าง. 2529 : 92) เมื่อผู้บริหารผ่านการอบรมเกี่ยวกับการสอนเสริมงานแนะแนวใน

โรงเรียนมาแล้วก็ยอมจะนำความรู้นั้นมาวางแผนและกำหนดเป็นโครงการให้ครูแนะแนวได้ปฏิบัติในเรื่องแนะนํา

1.4 ด้านการจัดวางตัวนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและโรงเรียนประถมศึกษาภายนอกโครงการทดลอง มีทัศนะต่อการจัดการกิจกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทมีทัศนะในระดับมากต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกหัดทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ เช่น ในสหกรณ์โรงเรียน สหกรณ์หมู่บ้าน ตลาดนัดในโรงเรียนหรือตลาดนัดในท้องถิ่น เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะมีการจัดตั้งสหกรณ์นักเรียนขึ้นภายในโรงเรียน ทำให้นักเรียนได้มีการฝึกหัดทำงานในสหกรณ์และมีทัศนะตรงกันในระดับน้อย เกี่ยวกับการจัดให้นักเรียนได้ทดลองเรียนหรือศึกษาประสบการณ์ทางอาชีพจากสถานประกอบการและแหล่งประกอบอาชีพต่าง ๆ การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทดลองเลือกอาชีพ และ/หรือโปรแกรมการเรียนต่อด้านอาชีพหลังจบการศึกษาไปแล้ว การประสานงานกับสถานประกอบการหรือแหล่งประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ เพื่อจัดหางานให้นักเรียนทำหลังจบการศึกษาไปแล้ว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมแหล่งชุมชนของโรงเรียนต่าง ๆ มีผู้ประกอบการอิสระที่พอจะให้นักเรียนเข้าไปทดลองปฏิบัติงานได้น้อย ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการรับราชการและทำนา

2. ผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ กับโรงเรียนประถมศึกษาภายนอกโครงการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจตนเองและอาชีพ พบว่าครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและนอกโครงการทดลองมีทัศนะต่อการจัดการกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่มีทัศนะในระดับปานกลางเกี่ยวกับนักเรียนสามารถวิเคราะห์ได้ว่า อาชีพใดเหมาะสมกับคนประเภทใด นักเรียนบอกได้ว่าตนเองเหมาะสมที่จะทำอาชีพอะไร นักเรียนสามารถบอกถึงหลักการตัดสินใจในการเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้อง และนักเรียนสามารถวางแผนอาชีพในอนาคตได้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนประถมศึกษาเป็นนักเรียนซึ่งมีอายุระหว่าง 6-10 ปี ซึ่ง วัชร ทรัพย์มี (วัชร ทรัพย์มี, 2522 : 122 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1960 : 271-383) ได้บอกไว้ว่า เด็กอายุระหว่าง 4-10 ปี เป็นระยะที่เด็กคิดถึงเรื่องอาชีพ แต่เป็นลักษณะเพ้อฝัน (Fantasy Substage) ดังนั้นครูแนะแนวจึงเห็นความสำคัญของการช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ การประกอบ

อาชีพตามช่วงวัยของเด็ก

2.2 ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพตามทักษะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองตามรายการกิจกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา นอกโครงการทดลองมีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลอง ย่อมมีหลักการบริการแนะแนวและกิจกรรมที่แตกต่างไปจากโรงเรียนที่อยู่นอกโครงการทดลอง แต่เกี่ยวกับนักเรียน เข้าพบและขอรับคำปรึกษา เกี่ยวกับการเลือกอาชีพหลังจบ การศึกษาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการจัดการ เรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ไม่มีช่วงเวลาที่จะให้นักเรียนเข้าพบครูแนะแนวและอีกประการหนึ่ง คือครูแนะแนวในระดับประถมศึกษาต้องทำหน้าที่หลายอย่าง ไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ จึงจะเห็นได้จากสถานภาพ ในตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ครูแนะแนวทั้งโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการและนอกโครงการ เป็น ครูสายวิชาการและรับผิดชอบงานแนะแนวควบคู่กันกับการสอน

2.3 ด้านทักษะทางอาชีพตามทักษะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลอง พิจารณาตามรายการกิจกรรม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนประถมศึกษา นอกโครงการอยู่ในระดับปานกลางก็น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองย่อมจะต้องฝึกทักษะทางอาชีพให้นักเรียนมากกว่า เพราะตามแผนการจัดกิจกรรม ของโรงเรียนในโครงการ เน้นให้ฝึกทักษะทางอาชีพให้นักเรียน เพื่อให้เป็นโรงเรียนผู้นำต่อไปในเรื่องการแนะแนวอาชีพ

2.4 ด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชีพตามทักษะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลอง เมื่อพิจารณาตามรายการกิจกรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่ครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษา นอกโครงการมีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้จะเป็นเพราะโรงเรียนในโครงการทดลองมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนมากกว่า เช่น มีการเชิญวิทยากร ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาบรรยายให้ฟัง ให้นักเรียนได้ไปสัมผัสอาชีพต่าง ๆ อย่าง หลากหลายมากกว่าโรงเรียนที่อยู่นอกโครงการ

3. เปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทักษะของครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองกับโรงเรียนประถมศึกษา นอกโครงการทดลอง ซึ่งนำมาอภิปรายได้ดังนี้

3.1 ด้านการสำรวจรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ทักษะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและนอกโครงการทดลอง โดยส่วนรวมพบว่า

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสำรวจขอมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นบริการหลักของการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ดังที่ มะเทือ เสงมา (2529 : 84) กล่าวว่า การสำรวจขอมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นบริการหลักของการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาที่จำเป็นจะต้องจัดให้เด็ก จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูแนะแนวในโรงเรียนทั้ง 12 ประเภท มีทัศนะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ด้านการจัดบริการสนเทศเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ ตามทัศนะของครูแนะแนวโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง โดยส่วนรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบความแตกต่างกันคือการจัด วิทยานิเทศเกี่ยวกับอาชีพทั้งอาชีพหรือจัดนิทรรศการอาชีพต่าง ๆ จัดมอบอาชีพให้นักเรียนได้ค้นหา จัดรายการให้ความรู้ด้านอาชีพโดยใช้อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เช่น วีดิโอ ภาพยนตร์ สไลด์ ฯลฯ ทั้งนี้จะเป็นเพราะโรงเรียนในโครงการได้จัดกิจกรรมดังกล่าวตามโครงการของกระทรวงศึกษาธิการและได้รับงบประมาณสนับสนุนเพื่อจะจัดกิจกรรมได้มากกว่าโรงเรียนที่อยู่นอกโครงการ

3.3 ด้านบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาไม่มีช่วงเวลาที่จะให้นักเรียนเข้าพบครูแนะแนว และอีกประการหนึ่งครูแนะแนวในระดับประถมศึกษาต้องทำหน้าที่หลายอย่างไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

3.4 ด้านการจัดวางตัวนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือจัดกลุ่มสนใจเกี่ยวกับงานอาชีพหลาย ๆ ประเภท เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเข้าร่วมตามความสนใจของตน และจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายผลงานของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรได้ระบุให้ทางโรงเรียนที่อยู่ในโครงการต้องจัดให้นักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยมีบุคลากรจากกรมวิชาการมาเยี่ยมชมด้วย แต่โรงเรียนที่อยู่นอกโครงการไม่มีผู้ใดกำหนดให้ทำจึงอาจยังไม่ค่อยได้จัดทำกิจกรรมดังกล่าวให้แก่ นักเรียนของตน

4. การเปรียบเทียบผลการจัดโครงการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองกับนอกโครงการทดลอง ซึ่งนำมากล่าวได้ดังนี้

4.1 ด้านความรู้ความเข้าใจตนเองและอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนสามารถบรรยายข้ออาชีพในสังคมได้หลายอาชีพ และนักเรียนมองถึงลักษณะการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้อง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รู้จักอาชีพและรู้จักตัวเองได้มากกว่าโรงเรียนที่อยู่นอกโครงการทดลอง

4.2 ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพ ตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลอง กับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับนักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น นักเรียนฝึกปฏิบัติและฝึกทักษะทางวิชาชีพด้วยความกระตือรือร้น นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ทางอาชีพที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ นักเรียนสนใจและให้ความสำคัญกับบริการสนเทศทางอาชีพโดยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น นักเรียนสนใจและค้นคว้าที่ได้นำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกกว้างขวางทางอาชีพ ร่วมกับเพื่อน ๆ และนักเรียน กระตือรือร้นที่จะได้สำรวจและศึกษารายละเอียดของอาชีพต่าง ๆ โดยตรง เช่น การเยี่ยมชม โรงงานสถานประกอบการ และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ทั้งนี้จะเป็นเพราะทางโรงเรียนที่อยู่ในโครงการได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการให้ข่าวสารทางอาชีพแก่นักเรียนเป็นอย่างดี จนมีผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพมากกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนนอกโครงการ

4.3 ด้านทักษะทางอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองและนอกโครงการทดลอง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการเรียนวิชาชีพ และเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพตามความถนัดและความสนใจ นักเรียนได้เยี่ยมชมสัมผัสอาชีพต่าง ๆ โดยตรง การเยี่ยมชมสถานประกอบการหรือแหล่งประกอบอาชีพต่าง ๆ นักเรียนได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ

อย่างกว้างขวาง โดยอาศัยอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ (เช่น วีดีโอ ภาพยนตร์ สไลด์ ฯลฯ) นักเรียนสามารถทำงานที่เป็นพื้นฐานทางอาชีพได้ โรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองจัดมากกว่โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการเกิดการตื่นตัวในการแนะแนวอาชีพ และเริ่มดำเนินการให้นักเรียนเรียนรู้ทางอาชีพในกิจกรรมที่ใช้งบประมาณไม่มากนัก คืออาศัยแหล่งชุมชนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติด้านวิชาชีพ นักเรียนได้ทดลอง ประกอบอาชีพอิสระโดยการยืมทุนหมุนเวียนจากโรงเรียนภายใต้การนิเทศของครู-อาจารย์ นักเรียนได้นึกหัดการขายโดยการปฏิบัติจริงในแหล่งต่าง ๆ (เช่น สหกรณ์ โรงเรียน ตลาดนัดท้องถิ่น สหกรณ์หมู่บ้าน ฯลฯ) ผลงานของนักเรียนเป็นที่น่าสนใจและยอมรับของผู้นับถือ โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองมีผลในรายการดังกล่าวแตกต่างกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองปฏิบัติตามโครงการได้มากจนประสพผลดีกว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่นอกโครงการหลายกิจกรรม

4.4 ด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองกับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองได้ปฏิบัติงานในด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชีพ ตามโครงการได้มากจนประสพผลดีทั้งโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่นอกโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา

1.1 เร่งรัดพัฒนางานแนะแนวอาชีพและขยายโครงการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรนี้ไปสู่โรงเรียนในระดับประถมศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

1.2 พิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนประถมศึกษาได้พัฒนาการจัดบริการแนะแนวอาชีพเพื่อให้เด็กนักเรียนในระดับนี้มีทักษะทางอาชีพ โดยสามารถที่จะปรับตัวเองทั้งในด้านความสนใจและความถนัด เพื่อวางแผนอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ควรมีการติดตามและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัยทำนองเดียวกันนี้ โดยใช้ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่น ๆ
เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาโดยมีประสิทธิภาพ

2.2 การวิจัยทำนองเดียวกันนี้ ควรใช้วิธีการทางสถิติอื่น ๆ บ้าง เช่น โดยการ
ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) หรือโดยการใช้ไคสแควร์
(χ^2 -test) เป็นต้น

